

ПРЕСЪОБЩЕНИЕ

Нови образователни инструменти по приобщаващи иновации и социално предприемачество във висшето образование

В продължение на една година експертни екипи от изследователи, преподаватели и социални предприемачи от четири европейски държави - Италия, Полша, Литва и България, участват активно в разработването на образователни материали в подкрепа на обучението по приобщаващи иновации и социално предприемачество във висшето образование. В резултат от техните усилия през ноември 2023 г. е публикуван инструментариумът InnoSocial, който дава основа за разработване на рамка за проектиране, изпълнение и измерване на въздействието на образованието и обучението по приобщаващи иновации и социално предприемачество (ПИ&СП). Инструментариумът е широко популяризиран след академичните съсловия от висшите учебни заведения в цяла Европа.

Институциите за висше образование се разглеждат като двигател на иновациите поради способността им да свързват трите основни елемента на триъгълника на знанието - образование, научни изследвания и иновации. Университетите в Европа се стремят да включат иновациите в своите програми за развитие, като насърчават съвместното създаване на знания от академичната общност, индустрията и органите на властта. Продължителната икономическа и социална криза, изострена от ковид-пандемията, и все по-нарастващият приток на мигранти към държавите-членки на ЕС, обаче измества фокуса от чисто пазарно ориентирани иновации, целящи да стимулират икономическия растеж, към социално ориентирани иновации, насочени към разрешаване на възникващите предизвикателства пред съвременните общества. В този контекст университетите се сблъскват с необходимостта да обогатяват своите практики в областта на триъгълника на знанието, като включват в тях социалното измерение.

Приобщаващите иновации са насочени към уязвими групи от населението и хора в неравностойно положение (например, младежи, жени, възрастни хора, хора с увреждания, мигранти, бежанци, хора с ниски доходи) и имат за цел да разширят достъпа им до образование, здравеопазване, заетост, екологични услуги и др. Приобщаващите иновации могат да предоставят възможност за стартиране на социално предприятие. А социалното предприемачество, от своя страна, може да служи като средство за валоризиране на иновативните решения на обществените проблеми.

Въз основа на прегледа на литературата, анализа на учебните програми и резултатите от консултациите със заинтересованите страни, партньорите от проектния консорциум на InnoSocial разработиха инструментариума, за да помогнат на университетските преподаватели да интегрират идеите за приобщаващите иновации и социалното предприемачество в

програмите за висше образование. Консултативните срещи със заинтересованите страни бяха проведени в България, Италия, Литва и Полша от 15 юни до 14 юли 2023 г. под формата на групови дискуссионни панели и индивидуални интервюта. В срещите участваха общо 72 заинтересовани страни, включително университетски преподаватели, управленски и административен персонал, докторанти, представители на бизнеса, НПО, публични институции, професионални и средни училища, местни иноватори и социални предприемачи.

Целта на инструментариума е да предостави методологическа рамка за проектиране и провеждане на обучение в областта на ПИ&СП като предпоставка за включване на преподаването и ученето в тази област в учебните програми на висшите училища. Инструментариумът служи и като основа за разработване на учебен курс по приобщаващи иновации и социално предприемачество, който ще бъде вторият интелектуален резултат от проекта InnoSocial.

Инструментариумът InnoSocial дава възможност на читателите да:

- Разберат възможностите за интегриране на ПИ&СП в учебните програми на университетите, по-специално за прилагане на следните сценарии: включване на ПИ&СП в образователната оферта на висшите учебни заведения като самостоятелна дисциплина; включване на знания и умения, свързани с ПИ&СП, в съществуващи дисциплини; и провеждане на неформално обучение по ПИ&СП в бизнес инкубатори, центрове за стартиращи предприятия, центрове за предприемачество или други подобни структури на вузовете.
- Определят обхвата на обучението по ПИ&СП, което следва да бъде включено в учебните програми на университетите, по-специално знанията и уменията, които следва да бъдат развивани, и методите на преподаване, чрез които тези знания и умения могат да бъдат развити.
- Определят интересите на заинтересованите страни за сътрудничество с университетите при разработването и провеждането на обучението по ПИ&СП.

Инструментариумът InnoSocial е разработен в рамките на проект, съфинансиран от Европейския съюз по програма "Еразъм+". Проектът InnoSocial е 30-месечна инициатива (1 ноември 2022 г. - 30 април 2025 г.), която има за цел да улесни включването на образованието и обучението по приобщаващи иновации и социално предприемачество в учебните програми на университетите, като по този начин насърчи по-широкото интегриране на социалното измерение в практиките на триъгълника на знанието, прилагани от висшите учебни заведения.

Конкретните цели на проекта са:

- Да предостави основа за разработване и провеждане на обучение по приобщаващи иновации и социално предприемачество (ПИ&СП);
- Да допринесе за създаването на база за преподаване и учене в областта на ПИ&СП;

- Да подобри капацитета на академичния състав на университетите за разработване и провеждане на обучение в областта на ПИ&СП;
- Да повиши осведомеността за ролята на университетите в насърчаването на ПИ&СП сред ключовите заинтересовани страни.

В рамките на проекта консорциумът, ръководен от Университета за социални науки от Полша, и партньорите от Университета в Павия от Италия, Вилнюския университет за приложни науки от Литва, Тетра Солюшънс от България и Фондация ИнКрея от Полша, ще разработи три интелектуални резултата:

- Инструментариум за проектиране и предоставяне на обучение по ПИ&СП: Насоки за интегрирането на обучение по ПИ&СП в учебните програми на висшите учебни заведения;
- 3 ECTS / 75-часов курс по приобщаващи иновации и социално предприемачество, интегриран в образователната оферта на партньорските университети;
- Компендиум от “научени уроци” и “добри практики”, свързани с интегрирането на обучението по ПИ&СП в учебните програми на висшите учебни заведения, въз основа на пилотното внедряване на курса InnoSocial.

Инструментариумът за проектиране и предоставяне на обучение по ПИ&СП вече е наличен на уебсайта на проекта, където ще бъдат публикувани и всички останали материали: <https://www.innosocial.eu/>. Проектът ще приключи със заключителни конференции в България, Полша, Италия и Литва през първата половина на 2025 г., на които ще бъдат представени всички продукти и резултати от инициативата InnoSocial.

